

Бальзак у... «Шоу однієї жінки»

У той час, коли журналісти рвалися на гастрольну московську виставу «Горе з розуму» Грибоедова в постановці О.Меньшикова, у Молодому театрі тихо і без ажіотажу відбулася вистава «Бал у Бальзака» французького театру «One Woman Show» з ініціативи Французького культурного центру. П'єрет Дюпуає вдало сполучила в собі талант актриси, режисера і автора, а це трапляється так рідко, що викликає незмінний подив. Вона знімалася у Клода Лелюша, Клода Шаброля, Федеріко Фелліні, отримала театрального «Оскара» з рук Жана Вілара, є автором 12 опублікованих п'єс і режисером, якого незмінно запрошують на фестиваль в Авіньоні. «Шоу однієї жінки» гастролувало у більш, ніж 50-ти країнах світу.

12

■ П'єрет Дюпуає.

*воскресити
Бальзака
і як людину,
і як
літератора*

«Бал у Бальзака» — п'єса, пов'язана з 200-річчям «Прометея» французької літератури. Її експериментальність насамперед у драматургічному поданні матеріалу. Якою може бути жіноча моновистава про чоловіка-письменника? Кохана? Героїня? Дюпуає відмітає стереотипи: Ганська присутня лише як портрет, Бальзак — лише в іпостасі голосу, сопіння, храпу, а його персонажі — невидимі нам фантоми у вигляді характерних речей, які оживляються актрисою. Точка зору на події парадоксальна — від служниці-економки, яка вночі запрошує персонажів-фантомів (батько Горіо, Ежені Гранде, Растіньяк та інші) на такий собі міні-бал від імені Бальзака. Це сюрприз — щоб хоч якось розважити змученого хворобами і відмовою коханої письменника (він щойно повернувся з України від неї ні з чим). Безнадійно закохана і така турботливо-ніжна, служниця береже його сон як ангел-охоронець. Героїв немає — лише підготовлені для них стільці і окремі речі — палиця, дамська сумка, капелюх, дуже точна музика, але Дюпуає так віртуозно обіграє їх — мімікою, інтонаціями, зміною ритму, що мимоволі уявляєш кожного. У спектаклі точна музична партитура (композитор Жіль де ля Бюарай) — герої створюються і звуковими образами. До речі, фонограма до вистави записана разом із паузами і триває протягом усієї дії, а це свідчить про жорсткі рамки для виконавиці та її віртуозність. П'єса має характерний постмодерний хід — гра наділюзії, варіації з несподіваними ракурсами відомих сюжетів і героїв. Спершу економка про-

вокує знайомство, тип стосунків. У кожного своя історія, і ці історії починають перехрещуватися, а згодом дія стає некерованою, фантоми оживають — приходять не ті і не так. З'являється навіть випадково заблукалий персонаж від Жорж Санд, кумедно обіграний філософськими роздумами про вірність персонажа автору. Вона намагається розповісти персонажам про Бальзака так, як вона відчуває його — десь іронічно, пожитейськи, а десь захоплено і зворушливо. Цей «бал» (до речі, тут справді танцюють) обривається — і гості розходяться... У фіналі героїня, не виходячи з образу, ніби закінчує гру, переступаючи через півтора століття, повертається до нас.

П.Дюпуає справді надзвичайна актриса з дуже багатю палітрою: від комічно-характерного — такий собі Луї де Фюнес у спідниці — аж до глибокої і зворушливої трагічності — особливо у монолозі зі шагреновою шкірою. Вона здатна майстерно вибудувати цілісну виставу, окресливши місце кожної сцени, жесту, нюансу, побачити себе збоку. Тож її можна назвати і виразно акторською і режисерською.

У такі легкій лаконічній (вистава триває близько години), грайливій формі авторці вдалося на мить воскресити Бальзака і як людину, і як літератора. На поклоні П'єрет Дюпуає зізналася, що щаслива потрапити в Україну — країну-мрію для Бальзака. Адже його історія — це трохи і наша українська історія, на часі згадати про це. І шкода, що митці світового рівня залишаються у нас поза увагою...